

Oppdragsnavn: Ombruk i Nord
 Oppdragsnummer: 639652-01
 Møtedato: 29.09.2023
 Kl.: 09:30-10:30
 Sted: TEAMS og Fysisk på AV's kontor i Tromsø
 Referent: Terese Nygård

Navn	Firma	E-post	Til ste de	Mott. ref.
Anton Asplund	Asplan Viak AS	Anton.asplund@asplanviak.no;		x
Arne Munkvold	Econor	arne.munkvold@econoras.no		x
Chis Hudson	Remiks	chris.hudson@remiks.no;		x
Frank Olsen	Tromsø Asvo	frank@tromsoasvo.no;	x	x
Fredrik Mathiassen	Consto	fredrik.mathiassen@consto.no;	x	x
Frida Grønhaug Ottermo	Asplan Viak AS	frida.ottemo@asplanviak.no	x	x
Jakob Viste	Nordnorsk Byggkontroll AS	jakob@nnbk.no	x	x
Johan Nils Swärd	FIVH	Johan.nils@fremtiden.no;	x	x
John-Ingar Jenssen	Asplan Viak AS	john.jenssen@asplanviak.no;	x	x
Kjersti Monsen	NODA	kjersti@no-da.no	x	x
Marit Vassmyr	PEAB	Marit.Vassmyr@peab.no;	x	x
Nils Harald Torbjørnsen	Neumann Bygg	nht.tromsoe@neumann.no	x	x
Petter Hofstad Strand	Remix	Petter.strand@remiks.no	x	x
Sandra Susann Nesse	Consto	sandra.susann.nesse@consto.no;	x	x
Terese Nygård	Asplan Viak AS	terese.nygard@asplanviak.no	x	x
Tom Kristian Eines	Totaleiendom	tom@totale.no	x	x
Tora Conradi-Larsen	Remix	tora.conradi@remiks.no;	x	x

Møtereferat ressursgruppe byggematerialer nr. 3, 29.09.2023

SAK	TEKST	ANSVAR	FRIST
01	<p>INTRODUKSJON</p> <p>Velkommen til andre møtet i denne gruppa. Det er 13 deltakere i møtet. Agenda for møtet.</p> <p>Agenda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Runde rundt bordet, kort presentasjon • Ombruk i Lofoten: Hvordan kan det gjøres • Innlegg «Fra arkitektens ståsted» • Innlegg fra Consto om Grønt materialforum • Mulige pilotprosjekter • Mulige fremtidige prosjekter som kan kobles sammen • Mulige samarbeidsformer/forretningsmodeller 		
02	<p>OMBRUK I LOFOTEN: HVORAN KAN DET GJØRES</p> <p>Frida Grønhaug Ottermo i Asplan Viak presenterer aktivisering av bygningsmasse i riveprosjekt: Ombruksmateriell fra riving av Våganheimen. Eksisterende bygningsmasse skal rives, og det ønskes at komponenter skal ombrukes lokalt i Lofoten. Asplan Viak inne som byggherrerepresentant. I kontraktsgrunnlag til riveentreprenør ble det lagt inn rabatt dersom ombruk ikke kunne la seg gjøre - her ble det gitt pris fra null til flere hundre tusen. Dette viser at ikke alle er vant til å demontere fremfor å rive. AV la ut pressemelding om ombruksmateriell i lokalavis, samt elektronisk påmeldingsskjema for henting av ombruksmateriell. I løpet av halvannen uke var det innkommet 45 svar fra lokale interessenter fra privatpersoner til ideelle organisasjoner. Dette viser at det er interesse for ombruk. Generelt i prosjektet er byggherre opptatt av miljø og vil gjennom hele prosjektet ha fokus på gode løsninger helt fra start.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Er det gratis å hente materialene?</i> <p>Det er gratis å hente materialene. Dersom stor etterspørsel vil man trekke lodd om hvem som får materialene. Det er vurdert som kostnadsbesparende for prosjektet å ombruke fremfor å levere materialer inn som avfall. Bærekraftsprofilen til prosjektet er viktig mtp. markedsføring, så vinner man på det fordi det også er bra for miljøet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tror du det er lettere å kvitte seg med ting fordi man er i distriktet?</i> <p>Det er ikke like enkelt å gjøre internt ombruk i det nye museumsbygget. Det kan være enklere å ombruke i distriktet, men mye handler om hvordan man når ut til interesserte og at man er tidlig ute med informasjon om muligheter for ombruk.</p> <p>SKREI - Museum Nord Materialer til ombruk - våganheimen rives - Museum Nord</p>		

<p>03</p>	<p>SIRKULÆRØKONOMI FRA ARKITEKTONISK PERSPEKTIV Kjersti Monsen i NODA presenterer Sirkulærøkonomi fra arkitektonisk perspektiv. For arkitekter er det viktig å kunne «ta og føle» på materialer, og de er opptatt av tekstur, fargekoder og 3D objekter. Gjennom prosjektet «Lekeplass av oljerigg» i Stavanger understreker Kjersti at kunnskaps- og identitetsskaping som argument for ombruk. Gjennom prosjektet LEK: «Skrogen i Skutene» fremhevet hun at man kan oppfylle reguleringsplankrav for lekeplass på en billigere måte ved ombruk. Samtidig er det viktig å sørge for sikkerheten til barn ved redesign. Ombruksprosjekter kan ha synergier med flere viktige tema - som barns læring og muligheter for å påvirke sine omgivelser, folkehelse, kreativitet, og identitetsskapende avfall. Å ta og føle på og skape relasjon til materialer og bruke de på en helt annen måte.</p>		
<p>05</p>	<p>GRØNT MATERIALFORUM Sandra Susann Nesse presenterer Grønt Materialforum i CONSTO som internt prosjekt. Klimaregnskapet viser at de største utslippene kommer fra materialene som kjøpes inn. Gjennom Grønt Materialforum skal de aktivisere alle som arbeider med innkjøp med møteserier som handler kun om grønne innkjøp. Målet med forumet er å øke bevisstheten rundt valgene som tar i innkjøp og få frem at det kan være store forskjeller i utslippsnivå og sammensetning av miljøgifter selv om materialer er like prismessig. Tema som diskuteres er: gjenbruk, EPD, CO2ekv., PEFC/FSC/SFI, miljøgifter, VOC, økonomi, ombruk, BREEAM, Svanemerket, produsenter/leverandører, innkjøpsplaner, tips og triks, klimaregnskap, og systemer.</p>		
<p>06</p>	<p>AVSLUTENDE DISKUSJON OG VEIEN VIDERE</p> <p>Mulige pilotprosjekter og mulige samarbeidsformer? Vi har til sammen flere prosjekter underveis - er det noen som kan kobles sammen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppretter en tidslinje for riveprosjekter og legger ut på LinkedIn-siden. Alle gir sine innspill på denne. • Fordelaktig å kunne bruke nettverket for å bytte <p>Neumann - positive til å utvide tjenester for å ta imot og oppbevare materialer, og bidra med logistikk-løsninger. Samarbeider med Remix og ASVO.</p> <p>Hva med verdien av ombrukskartlegginger? Alle er tjent med at informasjon fra ombrukskartlegging kommer ut, men det er opp til byggherre å tillate oss å gi ut informasjon. Kan vi reklamere for</p>		

	<p>dette i rette fora (hvis ikke, er verdien av ombrukskartleggingen lav). Hvordan sikre at riktige aktører har informasjon tidlig nok?</p> <ul style="list-style-type: none"> - AV opplever at byggherre er positive til at informasjon kan deles, kan deles i LinkedIn-gruppa. - NODA poengterer at kartlegginger er offentlig tilgjengelig gjennom reguleringsplan (samtidig er dette vanskelig å finne, og kanskje ikke der rette aktører er mest). <p>Tromsø kommune har fokus på ombruk. I BREEAM-prosjektene er det behov for tilgang på ombruksmaterialer. Ny manual stiller krav til ombrukskomponenter.</p> <p>Bodø har testprosjekt med ombruksstasjon (Kirkens Bymisjon). Her vil mange gi, men få vil ta i bruk.</p> <p>Neste møte: om 1 mnd.</p> <p>Presentasjoner sendes ut.</p> <p>Takk for oppmøtet!</p>		

Referent

Terese Nygård
Bærekrafrådgiver

T: 90 63 17 07

E: **TERESE.NYGARD@ASPLANVIAK.NO**